

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**ДЗ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
МОЗ УКРАЇНИ»**

КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Матеріали XXII Всеукраїнської науково-практичної конференції

Дніпро

2020

Редакційна колегія:

д. філол. н., проф. **Т. В. Філат** (відп. ред.);

к. філол. н., ст. викладач **Н. В. Кузнецова**;

к. філол. н., ст. викладач **К. Ю. Перинець**.

Актуальні проблеми навчання іноземних студентів. Матеріали XXII Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Дніпро, 2020. – 199 с.

Збірник містить матеріали науково-практичної конференції. Розглядаються актуальні проблеми навчання іноземних студентів, а також питання методики викладання української, російської, латинської та іноземних мов у вищій школі.

Для спеціалістів-філологів, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів-філологів.

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

- особливості роздільної вимови, яка позначається апострофом;
- поняття складу;
- особливості акцентуації в українській мові.

Беззаперечно, що основною метою вивчення будь-якої мови є вироблення навичок ефективної комунікації, а засвоєння фонетико-орфоепічних особливостей української мови є важливим підґрунтям для формування фахового спілкування.

*Філат Т. В., Запорожець О. С., Сербіненко Л. М.,
Сидора М. Ю., Третьякова О. Є.*

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ ДО РОБОТИ З АНГЛОМОВНИМИ СТУДЕНТАМИ

Опанувати іноземну мову – значить виробити цілий комплекс складних автоматизованих мовних умінь і навичок усного та писемного мовлення. Навички та вміння, як відомо, виробляються поступово й непомітно та тільки в результаті систематичного тренування на основі лексичних та граматичних знань. Щорічно в академії збільшується контингент іноземних студентів, зокрема англомовної форми навчання, тому одним з нагальних питань стала англомовна підготовка викладачів, які працюють з такими студентами. Для вирішення цього завдання за ініціативи адміністрації на кафедрі мовної підготовки медичної академії 10 років тому організовано курси підвищення рівня мовної підготовки професорсько-викладацького складу (медичні спеціальності). Враховуючи побажання слухачів, основна робота була спрямована на формування навичок аналізу та перекладу медичних текстів, ведення практичних занять та читання лекцій, написання статей і анотацій для публікацій в англомовних виданнях. Пріоритетним видом робіт стало вивчення термінологічної медичної бази англійської мови. Зростання чисельності

іноземних студентів і читання лекцій іноземними мовами потребують нових підходів і форм роботи. Щорічно збільшується кількість бажаючих вивчати професійну англійську мову. Кількість груп і слухачів зростає. Так, у 2010-2011 роках працювала 1 група, наступні два роки – по 2 групи, потім 4 групи. У 2017-2019 роках було створено по 6 груп (у середньому 15 слухачів у кожній). Вони сформовані на підставі особистої оцінки знань слухача, тобто попереднього тестування, і співбесіди з викладачами кафедри.

Навчальний рік	Кількість груп	Кількість слухачів
2010/2011	1	7
2011/2012	1	9
2012/2013	1	13
2013/2014	2	34
2014/2015	4	39
2015/2016	4	64
2016/2017	4	48
2017/2018	5	58
2018/2019	6	78
2019/2020	6	83

Кількість слухачів курсів постійно зростає. І вже на січень 2020 року складає 83 особи, що демонструє зацікавленість викладачів та співробітників у підвищенні мовного рівня та свідчить про ефективність методики викладання англійської мови на кафедрі. З самого початку робота курсів була спрямована на підготовку викладачів до проведення занять у групах англomовних студентів. Тому підрахування кількості отриманих сертифікатів B2 викладачами не було пріоритетним. Але підготовка до виступу на засіданні ректорату підштовхнула нас провести аналіз цього питання. Ми були приємно здивовані, що 32 співробітники, які відвідували наші курси, отримали сертифікати B2, а 3 – C1.

На сьогоднішній день робота курсів спрямована, з одного боку, на розвиток професійної медичної мовної підготовки, разом з тим на підготовку слухачів для складання іспиту для оцінки їх знань відповідно до світових вимог, який має чітку структуру.

Загальноєвропейська система оцінювання знання іноземних мов - система, розроблена Радою Європи, використовується для визначення рівня володіння іноземною мовою. Зміст CEFR – метод оцінки і навчання, який можна застосовувати для всіх європейських мов. У CEFR всього шість рівнів: A1 і A2 – елементарне володіння, B1 і B2 – самостійне володіння, C1 і C2 – вільне володіння.

A1 – Рівень виживання. Ви розумієте і можете говорити, використовуючи знайомі вирази й дуже прості фрази для вирішення конкретних завдань у ситуаціях повсякденного життя.

A2 – Передпороговий рівень. Ви можете розповідати про себе, свою родину, професію, вподобання, читати й переказувати нескладні тексти.

B1 – Граничний рівень. Ви знаєте, як висловити власну думку, вести особисте й ділове листування середньої складності, читати адаптовану літературу.

B2 – Граничний просунутий рівень. Ви володієте розмовною мовою в різних ситуаціях (від побутових до професійних) і можете без підготовки спілкуватися з носієм мови.

C1 – Рівень професійного володіння. Ви розумієте різноманітні складні розгорнуті тексти, вмієте без підготовки, побіжно, без труднощів у доборі слів, висловлювати свої думки. Ваша мова відрізняється різноманітністю мовних засобів і точністю їх вживання.

C2 – Рівень досконалого володіння. Ви вільно розумієте будь-яку усну або письмову інформацію, вмієте швидко і чітко викладати свої думки навіть щодо складних проблем, передаючи при цьому найтонші відтінки значення.

Паралельно з цією підготовкою триває вивчення і вдосконалення знань медичної термінології та особливостей її застосування. Викладачі кафедри не залишають без уваги і такий аспект, як фонетична підготовка, оскільки варіативність англійської мови викликає труднощі у слухачів при вивченні англійської вимови. Як і багато інших мов, англійська, що поширилась на великих територіях, має велику різноманітність вимови. Незважаючи на велику кількість варіантів, виділяють три стандартні вимови:

- 1). The Received Pronunciation – зразкова вимова для Британської англійської;
- 2). The General American – варіант, який вважається стандартом у Північній Америці;
- 3). The General Australian – варіант англійської мови, якою розмовляють в Австралії.

Однак ці три варіанти є лише основними, оскільки англійська мова має ще цілий ряд інших, менш поширених варіантів вимови. Багато студентів не розуміють відмінностей між варіантами мови, тому вони дуже часто розмовляють мішаною англійською, чим спантеличують носія мови. Але наші зусилля спрямовані на формування саме Британської вимови.

Паралельно з цією підготовкою триває вивчення і вдосконалення знань медичної термінології та особливостей її застосування. Викладачі кафедри не залишають без уваги і такий аспект, як фонетична підготовка, оскільки варіативність англійської мови викликає труднощі у слухачів при вивченні англійської вимови. Як і багато інших мов, англійська, що поширилась на великих територіях, має велику різноманітність вимови.

У своїй діяльності викладачі кафедри застосовують всі новітні досягнення цифрових технологій і методик викладання, використовують новітню літературу і підручники. Викладачами кафедри мовної підготовки О.Є. Третяковою та О.В. Нашиванько створено «Граматичний довідник для фахівців з медичних спеціальностей. Англійська мова».

Очевидною є важливість і значення отриманого сертифіката певного рівня, але також необхідно враховувати специфіку та особливості роботи викладачів нашої академії. Загальноєвропейська система оцінювання є досить універсальною, базується, у першу чергу, на загальнонавчальній лексиці, і не враховує потреб наукового стилю, зокрема медичного. Тому лексико-граматичний матеріал, який використовується на наших курсах, більше спрямований саме на потреби викладачів академії: читання лекцій, ведення практичних занять англійською мовою, написання наукових робіт, спілкування з англомовами студентами з різних країн світу.

У цьому році були створені групи, які цілеспрямовано готуються до складання іспиту, що відповідає рівню B-2. Сформовано групи зі студентів старших курсів і викладачів, аспірантів і магістрів. Керує цим процесом та безпосередньо здійснює його доцент кафедри, доктор педагогічних наук Камілла Газанфарівна Магрламова. Курси відвідують 23 викладачі та 70 студентів, які планують на початку червня 2020 р., сподіваємося успішно, скласти іспити рівнів B1, B2.

Кафедра прагне створити всі необхідні умови для успішної реалізації поставлених задач і поліпшення мовної підготовки як студентів, так і професорсько-викладацького складу.

З точки зору філологічної науки, для результативного опанування іноземною мовою потрібно:

1. систематична щоденна мовна практика протягом мінімум години;
2. спілкування з носіями мови;
3. можливість чути мову, оскільки аудіювання – один із самих складних видів навчання.

Зрозуміло, що виконання всіх цих умов – справа не зовсім реальна, але і кафедра, і співробітники докладають чимало зусиль, аби досягти високого мовного рівня та цим самим підвищувати рейтинг та конкурентоспроможність нашої академії на світовому ринку освітніх послуг.

Протягом останніх двох років кафедра бере активну участь у підготовці студентів до складання англomовної частини ліцензійного іспиту «Крок 1». Минулого навчального року було створено факультатив для студентів III курсу (4 групи), який вони відвідували за бажанням. У поточному навчальному році поряд з факультативом (12 груп) було введено обов'язкове заняття для студентів III курсу в обсязі 20 навчальних годин зі складанням заліку. Це стало великим стимулом для відвідування занять. Факультатив студенти відвідують не так дисципліновано, як обов'язкові заняття.

Цього року ухвалено рішення щодо проведення занять з англійської мови в групах іноземних студентів. Слід зазначити, що відвідування занять іноземними студентами значно гірше, ніж вітчизняними. Особливо знизилось відвідування іноземними студентами занять з англійської мови в період зимової сесії. З одного боку, це зумовлено об'єктивними причинами: підготовка до заліків та іспитів; перескладання академічних заборгованостей. З іншого боку, є суб'єктивна причина – відсутність будь-якого офіційного підсумкового контролю (наприклад, заліку), що не стимулює студента до відвідування занять та вивчення англійської мови.

Крім того, ряд студентів, зокрема узбеків, взагалі не вивчали в школі англійської мови і не мають оцінки з такої дисципліни в атестаті про середню освіту. Як іноземна в Узбекистані вивчається російська мова. Можливо, саме через це студенти-узбеки медичного та стоматологічного факультетів почали активно відвідувати заняття з англійської, але після вивчення алфавіту та правил читання втратили ентузіазм і надію її опанувати за 3-4 місяці, маючи 2 години на тиждень.

Викладачі кафедри розробили відповідні програми і плани. Особливу увагу акцентовано на удосконаленні знань медичної термінології та закріплення навичок перекладу професійних текстів. Методологічним джерелом підготовки вітчизняних студентів стали «Посібник для самостійної підготовки вітчизняних студентів медичних факультетів для складання

ліцензійного іспиту» (доц. Г.С. Короленко, доц. О.А. Алексеєнко, 2018) та «Test items for licensing examination Krok 1. Medicine»: Testing Board (Kyev, 2019).

Результат складання частини КРОК-1 англійською мовою минулого року підтвердив правильність обраного підходу адміністрації та кафедр до підготовки студентів. Приємно відчувати, що кафедра мовної підготовки причетна до цього процесу та зробила свій внесок у покращення результатів КРОК-1.

Чуб С. А., Кузьменко А. О.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗМІШАННА ОСВІТА ЯК ІННОВАЦІЯ ХХІ ст.

Сьогодні, система освіти характеризується зміною змісту, методів і форм педагогічного процесу, які виражаються, зокрема і в зростанні популярності онлайн-навчання.

Системи онлайн-навчання формують зв'язок між учнем і викладачем, який сприяє більш успішному закріпленню знань учнів протягом процесу навчання, що дозволяють учням застосовувати прикладні навички з використанням сучасних освітніх технологій.

Важливо зазначити, що сучасна державна політика в аспекті розвитку системи освіти визначається чіткою підтримкою змішаної освіти, оскільки сучасні вимоги розвитку світу передбачають використання різних форм та методів освіти.

Зокрема, у відповідності до ч.1 ст.5 Закону України «Про освіту» - «Освіта є державним пріоритетом, що забезпечує інноваційний, соціально-економічний і культурний розвиток суспільства. Фінансування освіти є інвестицією в людський потенціал, сталий розвиток суспільства і держави»[1].